

Starfsmenntunarsjóður ungra kvenna

Samantekt: Kristín Zoëga.

Í tilefni af 90 ára afmæli Bandalags kvenna í Reykjavík er blað þetta tileinkað Starfsmenntunarsjóði ungra kvenna. Bandalag kvenna í Reykjavík stofnaði sjóð þennan, þann 18. mars, 1995.

Tilgangur sjóðsins er að styrkja og efla ungar konur til frekara náms og til sjálfshjálpar. Einkum eru þetta ungar einstæðar konur með börn, sem einhverra hluta vegna hafa þurft að hætta námi á sínum tíma. Dyngjan og Kvennasmiðjan tengjast þessu markmiði og gegna svipuðu hlutverki til sjálfshjálpar eins og fram kemur í greinum hér á eftir.

Enginn vafi er á að aukin menntun gefur meiri möguleika á betur launuðu starfi og bættri afkomu. Hér á eftir verður gerð grein fyrir tilurð starfsmenntunarsjóðsins.

Frá upphafi, hefur hlutverk Bandalags kvenna í Reykjavík, verið meðal annars að styrkja og efla þroska kvenna og uppeldi barna. En tilurð þess að Bandalag kvenna í Reykjavík stofnaði starfsmenntunarsjóð ungra kvenna var rannsókn sem Rauði kross Íslands gerði árið 1994 á félagslegum aðstæðum nokkurra hópa í íslensku samfélagi. Þar kom í ljós að ungar og lítt menntaðar einstæðar mæður sem ekki höfðu atvinnu voru verst settar í þjóðfélaginu. Þær virtust hafa litla möguleika á að breyta hag sínum. Þessi könnun var kynnt í Ríkisútvarpinu í þættinum „Samfélagið í nærmynd“.

Tvær kannanir hafa verið gerðar síðan á vegum Rauða kross Íslands, 1999 og árið 2000. Í báðum þessum könnunum kemur í ljós að ungar ómenntaðar einstæðar mæður standa höllum fæti. Fjárhagsstaða þessa hóps er slæm vegna lágra launa, fyrirvinnan er ein og kvenkyns og getur illa bætt við sig aukavinnu vegna barna. Atvinnuleysi er algengara hjá þessum hópi og

þess vegna lenda þessar konur oftast í félagslegum og efnahagslegum vítahring.

1994 vekur Magðalena Ingimundardóttir, frá Thorvaldsensfélaginu, stjórnarkona Bandalagsins, athygli á þessu máli innan stjórnarinnar og veitir því fyrir sér hvað hægt sé að gera. Þetta fékk góðan hljómgrunn innan stjórnarinnar. Ákveðið var að stofna sjóð á vegum Bandalagsins. Tilgangur sjóðsins skyldi vera að hvetja og styrkja ungar konur til að afla sér menntunar. Því að eins og allir vita þá gefur aukin menntun möguleika á betra starfi og betri afkomu.

Um vorið 1994 stóð Bandalagið fyrir vorfagnaði að Hótel Sögu. Fjölmenni var og samkoman í alla staði velheppnuð. Skilaði fagnaðurinn góðum hagnaði. Þá var ákveðið að nýta þá peninga til að stofna starfsmenntunarsjóð ungra kvenna.

Stofnfé var ákveðið 100.000 krónur. Í dag er höfuðstóllinn 500.000 krónur en samkvæmt reglum sjóðsins má hann ekki verða minni. Afla ætti fjár til sjóðsins með frjálsum framlögum, söfnunum og gjöfum.

Um haustið var haldinn formannafundur Bandalagsins í Borgarnesi þar sem tillagan var rædd. Niðurstaðan var sú að meiri hluti fulltrúa samþykktu að styðja hana. Undirbúningsnefnd var stofnuð en í henni voru, Berta Kristinsdóttir, Erla Þórðardóttir og Þórey Guðmundsdóttir, formaður Bandalagsins. Þessi nefnd sá um að semja tillögu um stofnun starfsmenntunarsjóð ungra kvenna og greinargerð með henni. Tillagan var lögð fyrir ársþing Bandalagsins 18. mars 1995 og samþykkt þar. Þá var einnig samþykkt skipulagskrá og fyrsta stjórn starfsmenntunarsjóðs var kosin en hana skipuðu þær Þórey Guðmundsdóttir, formaður, Svanlaug Á, Árnadóttir, ritari og Erla Þórðardóttir, gjaldkeri

Fyrsta úthlutun úr starfsmenntunarsjóði var á haustdögum 1996 og voru styrkirnir afhentir á jólafundi Bandalagsins þann 28. nóvember. Þá hafði sjóðurinn til umráða kr. 300.000. Styrkþegar voru fimm og komu úr jafnmörgum starfsgreinum eða iðnhönnun, ferðamálanámi, sálfræðinámi, snyrtifræði og símsmíði. 22 umsóknir bárust.

Fram að þessu hafa verið veittir styrkir til 68

kvenna. Ávallt hefur verið vandasamt að velja þær konur sem skyldu hljóta styrk. Auglýst hefur verið eftir umsóknum með einni auglýsingu í Morgunblaðinu. Töluvert fleiri umsóknir hafa borist en hægt hefur verið að sinna. Augljóst hefur verið á umsóknum að viðkomandi voru í brýnni þörf fyrir aðstoð, en því miður hefur ekki verið hægt að sinna öllum.

Starfandi er fjáröflunarnefnd starfsmenntunarsjóðsins, en sú nefnd hefur unnið mikið starf undir styrkri stjórn Bertu Kristinsdóttur formanns nefndarinnar og að öllum öðrum ólöstuðum ber formaður nefndar allan þunga og hita af starfsemi. Nefndin hefur það verk að afla fjár til sjóðsins með kaffiveitingum á fundum, happdrætti á jólafundum Bandalagsins og flóamörkuðum.

Ekki má gleyma þeim aðildarfélögum sem hafa látið fé af hendi rakna til sjóðsins. Til dæmis hefur Kvenfélagið Fjallkonurnar gefið peningaupphæð undanfarin ár til minningar um fyrverandi formann sinn Jóhönnu Gunnarsdóttur. Þá hefur Thorvaldsensfélagið í tvígang í tilefni af afmæli sínu gefið samtals eina og hálf milljón króna til sjóðsins. Sjóðurinn hefur einnig notið velvildar og styrkja ýmissa fyrirtækja og stofnana sem er ómetanlegt. Nú síðast í desember gaf Góði hirðirinn hjá Sorpu eina milljón sem Berta veitti viðtöku fyrir hönd sjóðsins. Fyrir þennan velvilja í garð styrktarsjóðsins færir Bandalag kvenna í Reykjavík öllum miklar þakkir.

Í stjórn starfsmenntunarsjóðs eru eftirtaldar konur:

- Ingveldur Íngólfssdóttir, formaður BKR, formaður nefndar.
- Berta Kristinsdóttir, Kvenfélag Fríkirkjunnar
- Helga Kristinsdóttir, Thorvaldsensfélagið

Í fjáröflunarnefnd eru eftirtaldar konur:

Berta Kristinsdóttir

- Berta Kristinsdóttir, Kvenfélag Fríkirkjunnar, formaður nefndar.
- Dagný Gísladóttir, Thorvaldsensfélaginu.
- Lára Margrét Gísladóttir, Thorvaldsensfélaginu.
- Hrefna Magnúsdóttir, Thorvaldsensfélaginu.
- Ágústa Sigurjónsdóttir, Kvenfélagi Fríkirkjunnar.

Styrkþegi úr Starfsmenntunarsjóði ungra kvenna

Þegar ég var um 10 ára var ég mjög ráðvillt og reið og þráði lausn inn í mitt líf. Þannig að þegar ég var kynnt fyrir vímuvaldandi efnum þá urðu þau „minn besti vinur“

11 ára fór ég af heimili mínu á Siglufirði og gerðist götubarn í Reykjavík. Þar stoppaði skólaganga mín. Þar með vantaði mig þann grunn til menntunar.

Í mörg ár var ég í daglegri neyslu eiturfylfa og taldi öruggt að ég kæmist aldrei út úr því líferni.

Þegar ég var orðin 22 ára náði ég að stemma stigu við neyslu mína, hætti allri neyslu og breytti lífsháttum mínum, ég hef verið edru í rúm 13 ár núna. Á þeirri göngu hef ég haft sterka löngun til að hjálpa öðrum sem hafa fetað sama veg og ég eða einhvern hluta af honum. Eins hafði ég ávallt þráð að ganga menntavegin og urðu þessir tveir draumar samferða.

Skólaganga mín var ekki upp á marga fiska þar sem ég varð að hætta í skóla ellefu ára gömul vegna veikinda minna og neyslu. Þetta er aðalástæða þess hversu sein ég hef verið að ná mér í stúdentshúfuna. Skólaganga mín hafði verið lítil sem enginn þar til ég hóf nám í Fjölbraut Ármúla 2003 en til þess að komast í gegnum það nám þurfti ég að leita mér aðstoðar með fjármálin.

Námið var ekki lánshæft og var það mikil hjálp fyrir mig að fá styrk hjá Bandalagi kvenna í Reykjavík.

Ég lauk einnig námi við Ráðgjafaskóla Íslands í desember 2005 og fékk ég styrk hjá Bandalagi kvenna til að greiða það nám að stórum hluta.

Ég starfa í dag sem áfengis og vímuefnaráðgjafi hjá Foreldrahúsi sem er á vegum vímulausrar æsku og er nám mitt nú þegar að skila sér í því starfi. Eins hef ég hug á að fara í frekara nám við Háskóla Íslands.

Áhugi minn á að vinna með öðrum hefur aukist og vil ég gera allt sem ég get til þess að vera fær til þess starfs og hef þar með tekið þá ákvörðun um að sækja mér stöðugar endurmenntunar ásamt því að stefna á nám við Guðfræðideildina.

Með hlýjum kveðjum og miklu þakklæti
Díana Ósk Óskarsdóttir

Lítill fræ geta borið stóran ávöxt

Póra Bryndís Þórisdóttir

Fyrir allnokkrum árum síðan stóð ég á krossgötum í lífinu vegna heilsubrestra. Þegar öll sund virtust lokuð rétti Bandalag kvenna í Reykjavík fram hlýja hjálparhönd sem yljár enn.

Heilsan lætur undan

Flestir kannast við byrjunina, ung kona og ungur maður hittust og urðu ástfangin. Barn kom undir og fæddist, heilbrigt og glatt. Ungu konan var nýlega byrjuð í háskólanámi. Framhaldið er kannski óvenjulegra. Alvarleg stoðkerfisvandamál tóku að hrjá ungu konuna (mig) sem erfitt reyndist að ráða bót á. Vandinn vatt upp á sig. Eftir tvö ár fannst sjúkraþjálfari og meðferðarleið sem hjálpaði og batinn hófst. En hann átti eftir að taka langan tíma og enginn vissi hversu langt batinn mundi ná eða á hve löngum tíma.

Frá upphafi sá ég mér þann kost vænstan að halda áfram námi eins og hægt var. Rökin voru einföld. Ég hafði enga heilsu til að vinna þá vinnu sem ófaglærðum býðst. Gat hvorki setið lengi, staðið lengi né gengið mikið um. Engu lyft, borið eða ýtt.

Hetjusögur fatlaðra

Fram að þessu hafði ég helst kynnst aðstæðum þeirra sem eiga við líkamlega fötlun að stríða í gegnum hetjusögur í dönsku blöðunum. Þar voru á sínum tíma frásagnir af fólki sem vantaði hendur eða var lamað fyrir neðan mitti og sagðist varla finna fyrir því að vera fatlað. Það gæti gert það sem allir aðrir gætu og svo fylgdu myndir af þeim í sérútbúnum bílum þar sem ýtt var á bensínjölf í mælaborðinu eða að skipta um bleyju á barninu sínu með tánum. Með góðri heimilishjálpi og réttum hjálpartækjum virtist lítið mál að vera fatlaður. Fötlun var í mínum huga tæknilegt vandamál sem ég gekk út frá að væri alltaf leyst í hverju tilviki fyrir sig eins og best yrði á kosið í nútíma velferðarríki. Og svo fengi fólk lífeyri til að lifa af. Nú er ég orðin 12 árum vitrari.

Vissulega fékk ég hjálpi. Leikskólaláss snemma, heimilishjálpi einu sinni í viku til að þrifa

og örorkustyrk frá Tryggingastofnun. Hjálpartæki sem hefðu getað aukið úthald og vinnugetu mikið hjá mér reyndist þó útilokað að fá (lánuð, leigð eða styrk til kaupa), og ætla ég ekki að fara út í þær skrýtnu reglur sem ég kynntist þegar ég fór að spyrjast fyrir.

Heilsubresturinn hafði mikil áhrif á allt lífið eins og gefur að skilja. Öll íþróttaiðkun var úr sögunni, karateæfingarnar og skokkið, göngu- og skíðaferðir, ekki hægt að fara út að dansa og hjólið var ekki lengur samgöngutæki. Þau húsverk sem ég gat unnið vann ég á lúshraða og heimsókn til ömmu eða búðarferð gat ekki átt sér stað á sama deginum. Með barnið eins og hálfis árs í kerru bað ég um hjálpi frá skelfdum vegfaranda til að ýta kerrunni upp Bankastræti og upp að Skólavörðustíg. Sennilega hélt hann að þetta væri falin myndavél.

Ótalmargt í samskiptum við lækna og stofnanir sem ég þurfti að standa í á þessum tíma gerði að verkum að ég sagði fullum fetum og segi enn; að missa heilsuna er afar erfitt, en langt í frá eins erfitt og að standa í samskiptum og samningagerðum við „kerfið“ og vera ofurseldur ákvarðanavaldi lækna, nefnda og stofnana. Hvergi var reynt að skoða heildarmyndina. Sem betur fer hafði ég ágætar forsendur til að sjá hana sjálf og sem betur fer gafst ég aldrei upp á að reyna að ná heilsu aftur. Félagslegur bakgrunnur minn var góður og foreldrarnir stóðu sem klettur við bak mér. Án hjálpar frá þeim hefði ég aldrei komist þangað sem ég er stödd nú.

Sortnar í álinn

Eftir nokkur ár urðu hjúskaparslit hjá okkur hjónunum. Góð ráð voru dýr því á þeim tíma var ég með metna 65% örorku og var sem fyrr í nokkrum einingum í Háskólanum. 65% örorka veitir ekki réttindi til tekjutryggingar og upphæðin sem ég fékk mánaðarlega var mjög langt frá lágmarks framfærslumörkum. Ég átti ekki mikið eftir í náminu og var staðráðin í að finna ráð til að geta klárað það.

Fyrsta tilraun var að sækja um námslán. Venjulegur námsmaður þarf að stunda í það minnsta 75% af fullu námi á önn til að fá námslán og fær þá úthlutað í samræmi við þær einingar sem hann lýkur. Öryrki getur hinsvegar fengið námslán út á þær einingar sem hann tekur þó þær séu undir þessum mörkum, þ.e. 30% nám = 30% námslán. En í ljós kom að með orðinu öryrki er aðeins átt við þá sem hafa „fulla“ örorku. Ég gat því ekki fengið nein námslán. Næsta skref var að athuga

með örorkumatið en lækurinn minn sagði að útilokað væri að sækja um fulla örorku á meðan ég væri í hluta námi. Áfram reyndi ég en Félagsmálastofnun sem þá hét sagðist ekki greiða bætur með neinum sem væri í námi sem væri námsláns-hæft sem slíkt.

Ég var alveg að bugast. Hugsaði í forundran; hvað er ég oft búin að heyra setninguna „jafnrétti til náms“? Hvað þýddi hún eiginlega? Allavega var greinilegt að fólki sem á við sjúkdóm eða fötlun að stríða en er með minna en 75% skerta vinnugetu, er meinað að stunda lánshæft nám. Var litið á það sem ótrúlega heimtufrekju af minni hálfu að ætlast til að geta klárað námið?

Birtir til á ný

Í mestu örvinglun sótti ég um styrk hjá Bandalagi kvenna í Reykjavík og var ásamt nokkrum öðrum ungum konum í vanda veittur fjárhagsstyrkur. Fjárhagsstyrkurinn var ekki hár miðað við það sem þurfti til að ná endum saman en hann hjálpaði þó mjög mikið fjárhagslega, það munaði um ALLT. Það sem var mun mikilvægara þó var viðurkenningin og velviljinn. Ég er enn gráti nær þegar hugurinn hvarlar til baka til þessa tíma, af þakklæti og gleði vegna velgjörðarinnar. Hún gaf svo mikið ljós í hjartað og trú á sjálfa mig. Velgjörðin gaf líka trú á mannfólkið í kringum mig og hin læknandi áhrif góðsemi og velvilja. Nokkru eftir þetta fékk ég metna fulla örorku og fjárhagurinn rétti úr kútnum.

Og hér stend ég í dag. Hef verið í 8 ár á vinnumarkaði og unnið störf sem ég hefði ekki fengið nema hafa háskólapróf. Fyrir nokkrum árum lækkaði örorkumatið sem er vel því heilsan hefur styrkst. Ég er í góðu hlutastarfi, gefandi og skemmtilegu starfi sem verkefnisstjóri hjá félagsamtökum og er sem stendur í diplomanámi í HÍ samhliða því. En ég velti því alltaf fyrir mér inn á milli hversu mörgu ungu fólki er kippt út eins og mér var á sínum tíma og fá ekki þá aðstoð sem þarf til að vinna sig út úr heilsubreosti og örorku.

Hjálpin ber ávöxt

Á undanförunum árum hef ég gert mér æ betur grein fyrir því hve félagsamtök eru mikilvægur þáttur í samfélagi okkar og hve stórum hluta framfara og góðra gjörða er þeim að þakka. Að fá að starfa fyrir félagsamtök sem vinna að bættum heimi er afar dýrmætt. En félögin þurfa féлага til að dafna, það vill svolítið gleymast á Íslandi.

Misjafn kostur íbúa landsins og jarðarinnar allrar er ekki eins afstæður og við viljum oft vera

láta. Hver er ekki sinnar gæfu smiður þegar kemur að aðstæðum sem við fæðumst inn í eða heilsu-brestit. Ég þakka innilega fyrir veittan andlegan og fjárhagslegan styrk á erfiðum tíma í lífinu. Ég læt góðvildina „ganga áfram“ til þeirra sem þurfa hennar við eins og ég get. Þakkir til allra sem vinna óeigingjarnt starf í félagsamtökum eða styrkja þau með félagsaðild, öllu samfélaginu til góða.

Áfram Bandalag kvenna!

Starfsmenntunarsjóður ungra kvenna

Örlagarík auglýsing í Mogganum

Árið 2004 hóf ég nám á félagsliðabraut í Borgarholts-skóla eftir að hafa verið á vinnumarkaðnum í nokkur ár. Ég hafði verið að vinna á sambýlum og á leikskóla og langaði til þess að mennta mig á því sviði og fannst því að félagsliðabrautin hlyti að vera nám fyrir mig. Ég fann strax að þetta nám átti mjög vel við mig, mér fannst það mjög áhuga-vert og skemmtilegt en sá svo fram á að þurfa að taka hlé á því til að snúa aftur út á vinnumarkaðinn.

Á þessum tíma var ég einstæð móðir og það að vera í ólánshæfu námi samhliða því að sjá fyrir mér og syni mínum gekk ekki upp fjárhagslega.

Einn daginn rakst ég á auglýsingu í Morgunblaðinu frá Bandalagi kvenna í Reykjavík, þar sem auglýstur var námsstyrkur. Ég ákvað að sækja um og svo skemmtilega vildi til að fékk styrk og gat því haldið áfram að mennta mig.

Ég tel menntun vera afar mikilvæga í nútímasamfélagi til þess að geta boðið mér og börnum mínum upp á sómasamlega framtíð.

Á þessum þremur árum sem liðin eru frá því ég sá þessa örlagaríku auglýsingu hefur margt gerst. Sonur minn er að verða átta ára, hann er í 2. bekk og gengur mjög vel, ég hef eignast yndislega litla stúlku sem verður eins árs í apríl og síðast en ekki síst er ég að klára námið mitt, í vor mun ég útskrifast sem félagsliði úr Borgarholtsskóla.

Með þakklæti í huga sendi ég kvæðjur til BKR
Ester Einarsdóttir